

МОТИВИ
към проект на Закон за допълнение
на Гражданския процесуален кодекс

Причините, които налагат приемането на предложения проект на Закон за допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ЗД на ГПК), са свързани с необходимостта от изграждане на електронна информационна система „Национален регистър на запорите“ в Република България, чрез която информацията досежно движимите вещи с регистрационен режим, върху които са наложени заповори по изпълнителните дела ще бъде централизирана в една база данни. Системата ще е достъпна за правоимащите органи и лица на територията на страната или извън нея.

Към момента в българското законодателство съществува нормативна празнота по отношение на възможността за информиране на заинтересованите страни преди извършване на покупко-продажба на движими вещи (пътно-транспортни средства, селскостопанска техника, пътностроителна техника и др.) относно наложени заповори върху тях от правоимащи органи.

Анализът на съществуващите практики и нормативната база, свързани със заповори върху движими вещи с регистрационен режим, не идентифицира нормативни текстове, които да уреждат въвеждането на информация относно заповорите върху движими вещи в обща платформа. Необходимо да бъде създадена регламентация на изцяло нов институт – регистър на заповорите, в т.ч. да бъде уредено изграждането, поддържането, воденето, съхраняването и достъпа до информационната система.

Предложенията за допълнения са основани на общата идея, че регистърът на заповорите върху движими вещи с регистрационен режим следва да се изгради и функционира като софтуерен продукт, осигуряващ създаването и поддържането на база данни, обединяваща информацията относно заповорите на всички категории движими вещи, подлежащи на регистрация по силата на специални закони.

За да се осигури такава степен на публичност на информацията в регистъра, която ще гарантира информиране на заинтересованите лица относно тежестите и ограниченията върху движимите вещи, предмет на регулация, ще повиши сигурността при прехвърлителните сделки и ще оптимизира принудителното изпълнение върху посочените движими вещи, е необходимо да бъдат извършени съответните нормативни промени в ГПК, съчетано с установяване на делегация за издаване на подзаконовни нормативни актове по организационни, устройствени и др. въпроси.

Предвидено е Националният регистър на заповорите и системата за електронен публичен търг да функционират на основата на обща информационна система. Този подход

ще позволи общ единен стандарт при изграждането на двете функционалности и автоматизирано движение на данни от регистъра на запорите на движими вещи към модула за продажбите и обратно. В тази връзка се предлага изграждането на регистъра на запорите на движими вещи и системата за електронен публичен търг да се уредят в един нормативен акт (в случая ГПК, където вече съществува правна уредба относно електронния публичен търг – глава четиридесет и трета, раздел II „Електронни публични търгове“, чл. 501а – 501ж) и в един общ подзаконов нормативен акт със съответната законова делегация за това.

Основната цел на законопроекта е уреждането на информационна система, обслужваща Националния регистър на запорите, включително модул за електронна публична продажба, и интеграция с други регистри с оглед развитието на електронните услуги, които се предоставят на гражданите и бизнеса. Тази цел съответства на заложеното в Актуализираната пътна карта за изпълнение на Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България 2019 - 2023 г., стратегическа цел 1: Трансформиране на администрацията и публичните институции в цифрови, специфична цел 1.1. Осигуряване на оперативна съвместимост по подразбиране - Мярка 11 „Разработване и внедряване на електронна информационна система „Национален регистър на запорите“.

Специфичните цели са свързани с:

- преминаване към напълно централизирана информационна система и база данни по повод на запорирани вещи;
- осигуряване на възможност за електронен обмен на данни във връзка с предоставяне на информация между правоимащите органи и лица, свързана със запорирани вещи.
- реализиране на електронни услуги за автоматизиран достъп до Националния регистър на запорите.
- предоставяне достъп до бази данни и регистри, за предоставяне в реално време на актуална информация за описание на запорирания предмет и всички свързани със запора елементи, които обуславят налагането му.
- гарантиране не само на момента на изненада при налагане на запор (вписване на обстоятелства в реално време в регистъра и непрекъснат достъп до информацията в него), но и предотвратяване на възможността за разпореждане с предмета, поради идентифицирането ѝ като запорирана в момента на предприетото действие от правоимащия орган;
- предоставяне на възможност за уведомяване в реално време по електронен път на заинтересованите страни, при налагане и промяна на обстоятелствата по повод на запор;
- предоставяне на възможност за уведомяване на правоимащи органи и лица при вдигане на запор, с цел предприемане на съответните действия по компетентност.

Проектът ще допринесе за развитието на електронните услуги, които се предоставят на гражданите и бизнеса, както и ще предостави възможност за взаимодействие между системи при проверка за наличие на запор върху предмет на дадено лице. Така ще се постигне

максимална информираност на гражданите, бизнеса и държавните органи, ще се намали възможността за разпореждане със запорирани вещи.

Изграждането на информационна система, обслужваща Националния регистър на запорите, включваща и системата за електронни публични търгове, ще има редица положителни ефекти за дейността на правораздавателната система у нас.

Резултатите, които ще се очаква да се постигнат с въвеждане на предвидените нормативни промени, са следните:

- създаване на единна база данни за запорите, налагани върху всички движими вещи, които подлежат на регистрация по силата на специални закони.
- предоставяне на възможност за известяване на правоимащите органи и лица относно наложен запор, чрез електронно уведомяване;
- повишаване на прозрачността между заинтересованите лица (взискатели, кредитори, съдебни изпълнители, банки, синдици, членове на търговски дружества, притежатели на ценни книги и др.) чрез предоставяне на достъп по електронен път до информацията в регистъра;
- повишаване на сигурността на гражданския оборот чрез възможност за проверка от страните преди сключването на прехвърлителна сделка относно вещта.
- осигуряване на възможност за бързи и надеждни справки при проучване на състоянието на имуществото на търговски дружества, с цел операции по придобиване и сливане, както и при проверка на кредитоспособността на дружествата.
- публичната и общодостъпна информация относно наложените запори върху движимите вещи ще дава възможност за бързи и надеждни справки при проучване на състоянието на имуществото на търговски дружества, еднолични търговци и неограничено отговорни съдружници, за целите на производството по несъстоятелност.

Предложеният проект на ЗД на ГПК предвижда, че чрез информационната система Национален регистър на запорите Министерството на правосъдието ще предоставя електронни административни услуги на участниците в изпълнителните производства, както и на лица с правен интерес, при спазване на изискванията по Закона за електронното управление. Законопроектът предвижда също в 6-месечен срок от влизането му в сила да бъдат направени изменения в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието, приета с Постановление № 167 на Министерския съвет от 1992 г. Осигуряваните с информационната система електронни административни услуги за гражданите и бизнеса – участници в изпълнителните производства, са свързани с приходи в бюджета за ползването на тези услуги, а начинът на ползване на услугите ще бъде уреден в предвидената да бъде издадена в 6-месечен срок от влизането на закона в сила наредба.

Проектът на ЗД на ГПК не съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз, поради което не е приложена таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.

Относно съответствието на проектозакона с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека, е изготвена справка от Министерството на правосъдието

Законопроектът не съдържа разпоредби, свързани с въвеждането на регулаторни режими.